

L'alternança [em]-, [am]-, [əm]- en els mots *embut* i *envasador* (ALDC, II, 331. L'embut)

El mot més general, *embut*, prové del llatí tardà *IMBŪTUM*, abreujament de *TRAJECTORIUM IMBŪTUM*, participi de *IMBUERE* ‘mullar o amarrar en alguna cosa, ficar en un líquid’; *envasador*, que ocupa la Franja i el Matarranya i s'estén per l'Aragó, deriva del cast. *envasar* ‘posar un líquid en un vas, en un recipient’. El segment inicial *em-* permet de visualitzar la neutralització de la vocal en [ə] en el cat. oriental (tret de l'alguerès on [ə] > [a] per contacte amb el sard) enfront de l'alternança [e]/[a] en l'occidental, amb fixesa de [e]m- en el cas d'*envasador*. El descens vocàlic

de *e* en els segments *em-*, *en-*, *es-* ja es documenta al s. XIV en cat. occidental (*angonal* ‘engonal’) i és freqüent al s. XV en valencià (*anganar* ‘enganar’, *ampresa* ‘empresa’, etc.; el seu origen deu ser fonosintàctic a partir de contextos com *la empresa* > *la ampresa* > *l'ampresa*). Notem el canvi *embut* > *embuit* 86, 89, 90, 91, 98, 99, per atracció de *buit* (com en aranès *embueit* per encreuament amb *bueit* ‘buit’) (Coromines).

Embut és el mot estàndard.

